

Trakai

Marijampolės „Žiburio“ progimnazija karo audrų sukūryje

sakojimas. Svarbų vaidmenį jos auklėjime atlikdavo ir švelnus mecosopranas, solidi jos išvaizda. Visa tai labai veidavo mergaites. Marija pasižymėjo ypatingu inteligentiškumu, aristokratiškumu, subtilumu. Tai traukė mergaites, skatino jas būti panašiomis į savo Mokytoją.

Miestas Lietuvos pietryčiuose, 23 km nuo Vilniaus. Jo teritorijoje – Galvės, Gilušio, Lukos, Nerespinio, Olaukos, Totoriškių ežerai bei Užtrakio, Rakalnės, Trakų parkai. Manoma, kad Trakų gyvenvietė ėmė formotis XII a., nes XIII a. pradžioje istoriniuose šaltiniuose Trakai vadinami jau miestu. Itin jis išaugo XIV a. trečiame ketvirtyje, kai buvo pastatyta pusiasalio mūrinė pilis ir sukurta gynybinė sistema, kurią sudarė Senujų Trakų, Strėvos, Bražuolės, Daniliškių pilys. XIV a. 3-4 dešimtmetyje Trakuose apsigyveno nemažai vokiečių pirklių ir amatininkų. 1342 m. Gediminas Trakus atidavė savo sūnui Kęstučiui. Kryžiuočiai Trakų pilį buvo apsupę 1377 m. vasario mėn., tačiau jos paimti neįstengė, tad, padegę miestą, pasitraukė. 1379-1382 m. Trakų kunigaikščiu buvo Kęstutis. Nužudžius jį, iki 1392 m. Trakus valdė Skirgaila. Tada čia apsigyveno daug rusų tautybės žmonių. Dėl savo tėvonijos 1382-1392 metais nenurimdamas kovojo Vytautas. 1383 m. rugsėjo mėn., padedant kryžiuočiams, jis buvo užėmęs Trakų pilį ir čia išsilai-

kė iki lapkričio mėn. pradžios. Galutinai Vytautas Trakus atgavo 1392 m. Astravo sutartimi. 1390 m. Skirgaila miestą buvo sudeginęs. 1392-1430 m., valdant Vytautui, Trakuose buvo viena iš svarbiausių Didžiojo kunigaikščio rezidencijų. Iki Žygimanto Augusto laikų čia veikė LDK kanceliarija, valstybės išdas. 1396-1397 metais Trakų apylinkėse įkurdinta nemažai totorių, o 1398 m. – karaimų (jie saugojo Didžiojo kunigaikščio pilį). Apie 1409 m. Trakai gavo Magdeburgo teises. Tais pačiais metais Trakuose įsteigta katalikų bažnyčia, o prie jos Vytautas įsteigė paparinę mokyklą. 1413 m. Trakai tapo Trakų vaivadijos centru. Vytautas mirė Trakuose 1430 m. spalio 27 d. Po jo, 1430-1432 m. Trakus valdė Švitrigaila, 1432-1440 – Žygimantas Kęstutaitis. Trakuose su šeima yra gyvenęs Kazimieras Jogailaitis. 1441 m. jis Trakų karaimų bendruomenei, kuri gyveno atskiroje miesto dalyje, suteikė Magdeburgo teises. XV a. pradžioje pastatyta rotušė. XVI a. pabaigoje Trakuose vykdavo Lietuvos vyriausiojo tribunolo sesijos. Per 1654-1667 metų Lenkijos ir Lietuvos valstybės karą su Rusija Trakai buvo apiplėšti ir sudeginti. Miestas iš karto nebuvo atstatomas, todėl gyventojų čia greitai ėmė mažėti. Dar labiau Trakai buvo sugriauti XVIII a. pradžioje per karą su švedais. 1716 m. krikščioniškoje Trakų dalyje nebebuvo likę nė vieno gyventojų. Po karo Trakus imta atstatyti. 1738 m. čia jau buvo 38 kiemai, 1789 m. – 114 dūmų. Per 1794 m. sukilimą caro kariuomenė Trakus sudegino. Miestą prijungus prie Rusijos, jis vėl buvo atstatytas. 1795 m. čia jau būta 513 gyventojų. 1801 m. Trakuose veikė dviklasė pradinė mokykla, 1822 m. – apskrities mokykla, kurią lankė 129 vaikai. 1845 m. mieste įsteigta ligoninė, nuo 1845 m. būdavo du prekymečiai. Mūrinė cerkvė pastatyta 1863 m. 1910 m. čia veikė keturių klasių miesto mokykla ir dvi valdinės mokyklos. 1914 m. Trakuose buvo 340 amatininkų. 1915 m. vokiečių artilerija sunaikino miesto centrą. Nuo 1950 m. Trakai tapo rajono centru. 1945-50 metais čia veikė mokytojų seminarija, 1950-56 metais – pedagoginė mokykla. Trakuose 1833 m. bu-

